

Arnhem dreigt zich stuk te bijten op station

Al elf jaar is het stationsgebied in Arnhem een bouwput. Hoe lang dat nog zo blijft, weet niemand nu de aanbesteding van de ov-terminal mislukt is. „Dit project is gierend uit de klauw aan het lopen.”

5 juli 1997: nadat minister Annemarie Jorritsma van Verkeer en Waterstaat het eerste flatgebouw heeft opgeblazen dat plaats moet maken voor het nieuwe Arnhemse station, spreekt ze profetische woorden: “De Arnhemmers moeten voorlopig nog even doorbijten. En dan maar hopen dat het niet te veel knarst. “

De Arnhemmers bijten inmiddels elf jaar door en hoe lang ze dat nog moeten doen, weet niemand meer nu de aanbesteding van de ov-terminal is mislukt. Gevreesd wordt dat de stad zich stukbijt op het project.

Het Arnhemse station werd in de jaren vijftig gebouwd. Toen Jorritsma in 1997 de boel liet ontploffen, was daar al tien jaar van denken en plannenmaken aan voorafgegaan. Ben van Berkel had de basis voor zijn futuristische ov-terminal al gelegd.

Het stationsgebouw is maar een onderdeel van het grootscheepse project dat Arnhem Centraal heet. Het benoemen van Arnhem tot Hogesnelheidshalte was de aanleiding om het stationsgebied grondig op de schop te nemen om klaar te zijn voor de toenemende reizigersstromen.

In de elf jaar die er nu al gebouwd wordt in het hart van Arnhem is veel gebeurd. Onder het dek van het toekomstige trolleybussenplein – waar nu de klaprozen vrolijk bloeien – gaat een parkeergarage met duizend plaatsen schuil.

Daarbovenop staat het busstation voor de diesels, dat tot de realisatie van het stationsgebouw ook de trolleys herbergt. Eurocommerce bouwt daar nu een kantoor bovenop, dat samen met de ov-terminal een siamese tweeling vormt.

De twee kantoortorens zijn de vlaggen van het project. Ze worden liefkozend Twin Towers genoemd of neerbuigend de Lollies van Van Berkel. Ook de Willemstunnel en de Zijpse Poort zijn – al geruime tijd – klaar.

Overall is de hand van Ben van Berkel te zien. En als hij niet zelf de tekenpen ter hand neemt, houdt hij als architectonisch supervisor een vinger aan de pols. Zijn ontwerpen worden wereldwijd bejubeld.

Arnhem zou niets liever willen dat gisteren wordt begonnen met de bouw. Maar het gat dat nu gaapt, is de zoveelste financiële tegenvaller. Diverse overheden, maar vooral Arnhem, pasten inmiddels tientallen miljoenen bij.

In oktober 2006 werd het tijdelijk station in gebruik genomen dat tot 2009 dienst zou doen. ProRail en gemeente presenteerden het gebouw vol trots, het was stukken beter dan het wederopbouwstationnetje, maar de reizigers dachten er anders over.

Een storm van kritiek stak op over lange looproutes en hoge trappen. De reiziger moest al omlopen tot 2010 in plaats van 2009. Nu de aanbesteding is vastgelopen, is maar zeer de vraag wanneer de situatie ten goede verandert.

Dat de aanbesteding is mislukt, kan geen verrassing zijn. De procedure duurt inmiddels meer dan twee jaar, veel langer dan voorzien. Het gelauwerde gebouw is ingewikkeld, en daardoor duur. En door de stijgende bouwkosten wordt het almaar duurder.

Het eerste signaal dat het mis ging was een besloten vergadering die verantwoordelijk wethouder Sander van Bodegraven en de gemeenteraad hadden in maart. Aanleiding: de hoge bouwkosten die de kandidaataannemer berekende.

Op speciaal verzoek van het Arnhemse gemeentebestuur stond het onderwerp eergisteren hoog op de agenda van het halfjaarlijkse overleg van Gelderland en Overijssel met de ministers Eurlings van Verkeer en Waterstaat en Cramer van VROM.

Alle partijen kijken inmiddels verwachtingsvol naar de provincie Gelderland, die dankzij ongekende meevallers bij de Nuon-dividenden veel geld te verdelen heeft. Maar ook de provincie kan niet zomaar tientallen miljoenen op tafel leggen.

Eurlings leunt achterover en heeft laten weten dat hij voorlopig geen extra geld op tafel legt. Die houding is geheel in lijn met die van Jorritsma, een van Eurlings' voorgangers. Zij zei in 1997 al: “Ik moet wel eerlijk van tevoren zeggen dat mijn financiële polsstok maar een beperkte lengte heeft. Veel wereldrecords zal ik er niet mee springen.”

door Rob Berends en Marco Bouman. woensdag 28 mei 2008 | 03:54
| Laatst bijgewerkt op: donderdag 29 mei 2008 | 13:10

Station Arnhem zeker niet voor 2011 klaar

ARNHEM - Arnhem zal zeker negen maanden langer moeten wachten op een nieuw NS-station. “Maar dan moeten vanaf nu wel alle seinen op groen staan”, zegt Rene Buvelot, manager stations & transfer van ProRail.

Of die termijn ook realistisch is, moet eind augustus blijken. Dan heeft spoorbeheerder ProRail gesproken met de vijf aannemers die zich in eerste instantie afzagen uit de uiteindelijk mislukte aanbestedingsprocedure.

Die liep stuk nadat de enig overgebleven aannemer met een offerte kwam die twee keer zo hoog was als het budget. Onderhandelingen en versobering van het ontwerp verkleinden het gat tot 55 miljoen, maar ook dat bleek onoverbrugbaar.

Volgens ProRail is extra geld van de opdrachtgevers (de ministeries van VROM en Verkeer en Waterstaat en de gemeente Arnhem) onontbeerlijk om het ontwerp van architect Ben van Berkel te realiseren. Het budget (naar verluidt zo'n 78 miljoen) is niet toereikend.

Arnhem, dat net als ProRail verder wil met Van Berkel, houdt echter de hand op de knip, zegt verantwoordelijk wethouder Sander van Bodegraven beslist. “We hebben als stad al buitensporig veel geld uitgegeven aan het stationsgebied. Ik vind dat dat eindig is.”

De gemeenteraad heeft eerder, na wéér een miljoenen tekort bij Arnhem Centraal, aangegeven niet nóg meer geld te willen uittrekken. Volgende week is er overleg met de beide ministeries over de financiële kant van de zaak.

Dat de prijs van het station zo ver boven het budget ligt, heeft volgens ProRail en de gemeente Arnhem drie redenen: de gestegen materiaalprijzen, de grote vraag naar aannemers en een gebrek aan concurrentie in de aanbesteding.

ProRail erkent dat het een slechte onderhandelingspositie heeft ten opzichte van de vijf afvallers. Die haakten eerder af vanwege een te volle agenda of te weinig affiniteit met het Arnhemse station.

“Het is geen gelopen race”, erkent Buvelot. Hij hoopt door risico’s over meerdere partijen te spreiden, meer bouwers te kunnen interesseren voor het technisch ingewikkelde project.

Komt de spoorbeheerder er niet uit met de eerder genoemde vijf, dan is een bredere verkenning van de markt noodzakelijk. Hoeveel tijd dat gaat kosten, is niet duidelijk.

door Marco Bouman. donderdag 29 mei 2008 | 15:07 | Laatste bijgewerkt op: zaterdag 31 mei 2008 | 09:46

‘Het hangt me nu echt de keel uit’

ARNHEM - Ergernis alom onder reizigers op het station van Arnhem, nu blijkt dat de voltooiing van het nieuwe station heel wat langer gaat duren dan was gepland. “Het is weer hetzelfde liedje, wéér uitstel. Ik snap niet waarom zoiets niet van tevoren geregeld wordt en waarom het allemaal zo lang moet duren”, reageert Nijmegenaar René van Haren (37) op het nieuws dat er geen bouwer is voor Arnheems nieuwe station.

“Ik reis bijna iedere dag op en neer voor mijn werk, maar het begint me nu echt de keel uit te hangen.” Het voorstel van de betrokken partijen het nieuwe station goedkoper neer te zetten vindt hij ‘weer een slechte beslissing’. “Daar zijn ze nu te laat mee. Als ze zich terugtrekken, is alle moeite voor niets geweest. Dan loop ik alsnog liever die lange trappen op en af voor een mooi station dan voor een armoedig station.”

Medereiziger Doowerth Boumans (85) noemt de bouwput bij het station van Arnhem ‘verschrikkelijk’. “Voor oudere mensen is het niet te doen, vooral door de trappen. Er is dan wel een lift, maar als je een beetje haast hebt heeft dat geen zin.” Zijn vrouw Carol Boumans-Hendriks beschrijft het als ‘één grote rotzooi’. “En bovendien, als je écht gehandicapt bent, kun je hier geen kant uit. Er rijden heel soms van die karretjes die je vervoeren, maar die heb ik de laatste tijd niet gezien.”

Het tweetal reist met enige regelmaat via het tijdelijke station in Arnhem. Dat het nieuwe stationsgebouw langer op zich laat wachten, vinden ze ‘niet verrassend’. “Ach, waarschijnlijk duurt het nog wel tien jaar.” Behalve de trappen van en naar de perrons is ook de tijdelijke ontvangsthuis niet populair onder reizigers. “Ik ben op doorreis en stap hier even uit voor een kopje koffie en een broodje, maar het nodigt niet echt uit”, vertelt Gerrit Strijbis (50) uit Enschede.

Hij komt niet heel vaak met de trein naar Arnhem, vertelt hij. Een jaar geleden zag hij het station voor het laatst. “Ik was eigenlijk wel benieuwd of ze al wat waren opgeschoten, maar ik zie nog weinig verschil met vorig jaar.”

Jonge treinreizigers lijken het minst moeite te hebben met de verbouwing. “Ik ben het eigenlijk wel gewend van Amsterdam, waar ik studeer”, zegt studente Aysun Özay, die regelmatig via het station van Arnhem reist.

“Daar ligt altijd alles open. Het is inderdaad best rumoerig en een beetje onoverzichtelijk, maar verschrikkelijk vind ik het niet.”

door Renate Dahlmans. donderdag 29 mei 2008 | 08:47 | Laatste bijgewerkt op: vrijdag 30 mei 2008 | 22:25

Positie van Van Bodegraven is niet in gevaar

ARNHEM - De positie van verantwoordelijk wethouder Sander van Bodegraven (PvdA) komt niet in gevaar, nu de stationsbouw vertraging heeft opgelopen. Vooral nog wil alleen de SP dat hij aftreedt.

“Aftreden? Laat hem het probleem maar oplossen”, zegt Wieneke de Waard, leider van coalitiepartij GroenLinks. Ook Rob Hanou van oppositiepartij Zuid Centraal zegt dat Van Bodegravens positie niet aan de orde is.

Net als alle partijen hopen zij dat het station toch kan worden gebouwd volgens het huidige ontwerp. VVD-leider Margreet van Gastel meent dat het college een povere indruk maakt. “Je hebt het debacle Vitesse gehad, nu weer het station, hoe zal het gaan met Rijnboog? Maar dat kun je niet Van Bodegraven alleen aanrekenen.”

De Arnhemse raad werd gisteren officieel door Van Bodegraven geïnformeerd over de problemen met het station. “Een ontzettende teleurstelling”, zegt Van Gastel. “Burgers’ Zoo zet in anderhalf jaar de Rimba neer, maar wij zijn al twaalf jaar met dat station bezig.”

Luuk Broer (PvdA) hoopt dat de gesprekken met de vijf aannemers die in eerste instantie waren afgefallen, alsnog tot succes leiden. “De gemeente, ProRail en twee externe bureaus waren het eens over de kosten. Dan kun je nu niet zeggen dat onze wethouder het fout heeft gedaan. Tragisch vind ik vooral dat we nog langer met dat tijdelijke station moeten doen.”

Gerrie Elfrink (SP) vindt dat Van Bodegraven de eer aan zichzelf moet houden en op moet stappen. “Hij is politiek verantwoordelijk.

” Broer doet dit geringschattend af. “Daar heb je de SP weer met haar moties van wantrouwen. Die betekenen niets meer.”

Van Bodegraven zelf erkent zijn verantwoordelijkheid. “Maar tot het onmogelijke is niemand gehouden”, vindt hij.

door Piet Venhuizen. vrijdag 30 mei 2008 | 04:18 | Laatste bijgewerkt op: zaterdag 31 mei 2008 | 01:00

Provincie: nog jaren dit station kan niet

ARNHEM - Provinciaal gedeputeerde Marijke van Haaren vindt niet dat het tijdelijk station van Arnhem nog vijf jaar dienst kan doen. “Dat station is geen reclame voor het openbaar vervoer.

We hebben ons er bij neergelegd omdat er in 2011 een mooi nieuw station zou komen. Als dat er niet komt, kun je het de reizigers niet aandoen deze situatie nog jaren langer te laten voortduren. Ik ben daar zeer bezorgd over.”

Het is het beste denkt Van Haaren om het onuitvoerbare ontwerp van architect van Van Berkel te versoberen. Dat is volgens haar voornamelijk de snelste weg om het station alsnog af te krijgen.

Nu er veel meer geld nodig is voor de bouw van het station, is het logisch dat vragend gekeken wordt naar de provincie Gelderland, die als grootaandeelhouder van Nuon veel dividend uitgekeerd krijgt. “Ik heb die vraag nog niet gekregen. Het is een rijksproject, dus ik vind dat er eerst naar het rijk gekeken moet worden. Daarnaast hebben wij dinsdag een groot deel van ons Nuongeld al verdeeld. Ik heb niet de behoefte nu aan die verdeling te tornen.”

vrijdag 30 mei 2008 | 23:32